

פרוטוקול מס' 339
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ד', כ"א באייר, תשל"ג
(23.5.73), שעה 8.30

נכח:

חברי הועדה:

היו"ר י. גולדשטיין
ש.ז. אברמוב
א. אנקוריון
א. ארזי
ב. הלוי
ג. האוזנר
ש. פריזמן
ח. צדוק
י. קורן
י.ה. קלינגהופר

מוזמנים:
א. ידין - משנה ליועץ המשפטי לממשלה
נ. רקובר - מטעם משרת המשפטים

ד. מלחי - מזכירת הועדה

רשמה: מ. טרלו

סדר היום: חוק יחסי פזון בין בני-זוג, תשכ"ט - 1969

הינו"ר י. גולדשמידט: אני מותח את הישיבה.

חוק יחסי ממון בין בני-זוג, תשכ"ט - 1969

סעיף 12(ב)

א. יהין: יש עקרון של איזון המשאבים. אבל יש נכס מסוים, שלפי סעיף 7(א) אינם מביאים בחשבון לאיזון בנייה שהמלובר הוא בדירה של בני הזוג והדירה רשומה, במקרים רבים, על שם הבעל. בא סעיף 12 ואומר שהרישום הפורמלי או הבעלות החוקית אינם קובעים לגבי השאלה אם הנכס נכנס לחשבון המשותף או נשאר בנפרד. מי שרוצה להוציא אותו מהחשבון המשותף, צריך להוכיח את זה ע"י דברים נוספים. זה שהוא רשום על שם אחד מבני הזוג, איננו מספיק.

הינו"ר י. גולדשמידט: לדעתי הסיטואציה שבבילה בא הסעיף היא בתוקף גם אם נחקק את הסעיף. אם נכסים אלה ואלה נמצאים ביום פקיעת הנשואין, ואחד טוען שיש להוציאם מן האיזון. זה כאילו המוציא מחברו - עליו הראייה. עליו להוכיח שזה לא כך. הסעיף בא לומר שבית המשפט חייב לשפוט טענות המערערות את הסופיות של הראייה שברישום על שמו של אחד.

א. ידין: הסעיף אינו אומר שהרישום על שם אחד מהם מהווה חזקה שזה צריך למצוא את הבעל רק מביע על הרישום, הוא לא הוכיח כלום. האשה לא צריכה לטעון שזה בא במקורות אלה ואלה, ולכן זה משותף. הסעיף אומר שכל זמן שהבעל רק מסתמך על הרישום, הוא לא הוכיח את טענתו. הוא צריך, נוסף לזה, להוכיח שזה נכס שהיה לו לפני הנשואין לפי סעיף 7(א), או שבני הזוג הסכימו שנכס מסוים יוצא מן הנכסים ששוויים יאוזן ביניהם.

ר. ארזי: בזמן הקריאה הראשונה, העליתי הצעה להוסיף לסעיף 12 הוראה האומרת שעל פי צרישת בן הזוג יש להכניס לפנקס הוראה האומרת שמשום שאין הסכם במקרה של פקיעת נשואין, יחול האיזון, על מנת שהצד השני ידע כי זה המצב. במידה שאין הסכם, על מנת לשמור על זכויות זה שלישי, שכל אדם ידע את מצב הנכסים, צריך להכניס הוראה בפנקס האומרת, שבמקרה של פקיעת נשואין, יחול האיזון על מנת שהצד השלישי ידע את הדבר. זה נותן בטחון לא רק לגבי בני הזוג עצמם, אלא גם לגבי צד שלישי. אני ער לדבר שהוראה כזאת איננה קלה לבצוע, אבל זה תלוי בבני הזוג. אם אני צריך להתייחס ל-(א), אני חושב שלא יכול להיות אחרת. אם יש לבן זוג פרנס שבזמן ההסכם היה שייך לנכסים שהיו לו עם האשה הראשונה, וזה שייך לילדים והוא לא רוצה לנשל את הזכויות של הילדים, הוא צריך להוכיח את זה. אם תקבל ההצעה שלי, אולי זה יפתור את הבעיה; לא יצטרכו להוכיח, כי ההוכחה תהיה בפנקס בו יהיה רשום מה הם היחסים בין בני הזוג לגבי הנכס.

ש.ח. אברמוב:
פרימה מציה כל הנכסים של בני הזוג
ללא התחשבות על שם מי הם רשומים,
נכנסים לכלל המשאבים. אם מי שהוא טוען שנכס מסוים רשום על
שמו ומוכיח זאת, זה יוצא מתוך כלל המשאבים.

ב. הלוי:
אני מסכים לדברי חה"כ אברמוב*
אם נכס רשום על שם בעל או אשה
והתאריך מורה שהרישום נעשה לפני הנשואין, זה היה בגדר
סעיף 12(ב). אם התאריך מאוחר יותר, קשה להוכיח. יכול
להיות שיוכיח שהנכס נקנה בכספי בן זוג מסוים, או שקיבל אותו
במתנה או בירושה בתקופת הנשואין. לפעמים קל להוכיח, כאשר
מדובר על נכסים בבנק. פה תתעורר בעיה. נניח שבן זוג יוכיח
שאותו חשבון|בנק שהחשבון רשום על שמו בלבד ולא על שם בעל ואשה.
האשה טוענת שחצי שייך לה. אפשר להוכיח ששכום מסוים מתוך זה
היה של הבעל עוד לפני הנשואין.

אשר להצעת חה"כ ארזי, אני הכנתי
שהשאלה באיזו מידה לתת תוקף לאיזון המשאבים כלפי צד שלישי
בידונה בפרוטרוט, וכדי לא לסכן את האמון ברישומים, לא צריך
להפעיל את הדברים. האלה כלפי צד שלישי. לכן בכוונה לא
הכניסו סעיף כדוגמת הסעיף שהציע חה"כ ארזי, לאור סעיף 9
אני מציע תיקון להצעת חה"כ ארזי. לא הייתי מוסיף הוראה
כזאת לסעיף 12, אבל הייתי מוסיף אותה בסעיף 9. אפילו בלי
הוראה מיוחדת יכולים לפנות לבית המשפט ולבקש צו מניעה.
נניח שבן זוג מוכר פרדס ומכריח את הכסף. סעיף 9 אומר שאחרי שזה
נעשה, אין לזה תוקף כלפי בן זוגו. בהתאם לדעת חה"כ ארזי
לא צריך לחכות שייגדע הנזק, אלא כשאתה רואה שמי שהוא עומד
לעבור על החוק בצורה, אתה יכול לקבל צו מניעה מבית המשפט.

א. יהין: מפנה לסעיף 3 שדן בנושא זה.

היו"ר י. גולדשמיט:
אין רישום בלי תאריך. אם ייאמר
שבעובדת הרישום אין הוכחה, אני
חושב שאי אפשר לפרש זאת כך. אני חושב שאולי כדאי שלא נפחך
את סעיף (א) אלא נחזג אותו עם (ב) ונאמר, מי שטוען, צריך
להוכיח. אם אומרים שעצם עובדת הרישום על שמו של אחד מבני
הזוג, אינה הוכחה מספקת; האם לא רצוי לומר פה בן צריך להוכיח?

נ. רקובר:
את זה אי אפשר לכתוב כאן. כדאי להבהיר
בסעיף 12(ב) שהכוונה היא לסעיף קטן (3)
של סעיף 7(א). זה היה נותן פירוש יותר הגיוני לסעיף 12(ב).
כרגע הניסוח איננו עומד במבחן העקרון.

א. ידין:
להצעת חה"כ ארזי - כבר ניתנה תשובה
ע"י חה"כ הלוי. העניין נדון בסעיף 3.
במידה שהצעת חה"כ ארזי מתייחסת לעמדה של צד שלישי, במסגרת
הסדר איזון המשאבים, הדבר לא משנה. כבר הסבירו זאת כאן.
אני חושב שסעיף 12 ברור לגמרי. אם בן זוג מוכיח שהרישום
על נכס נעשה לפני הנשואין, הוא הוכיח פה שצריך היה להוכיח
לפי סעיף 7.

בישיבה הקודמת, מחקה הועדה את סעיף (א), כי היא מצאה שזה אומר דבר מובן מאליו, אני הסכמתי למחיקה. סעיף קטן (ב) איננו מההוראות ההכרחיות שאילו לא היו בחוק, הוא היה שונה.

ב. הלוי: מציע להשאיר את סעיף (א) *.

א: ידין: אני מוכן למזג את הדברים בצורה כזאת שייאמר שאין בו בלבד ראייה, אלא אין בו בשביל הטוען כדי לצאת חובת ההוכחה.

ד. ארזי: אני מסיר את הצעתי .

ה ו ח ל ט

לאשר סעיף 12. הניסוח יתוקן *.

סעיף 13

א. ידין: בן זוג לא יכול לתבוע מבן זוגו את מחצית שווי הנכסים כל זמן שהנשואין קיימים. אבל יש לו מעין אקספסקציה שעם פקיעת הנשואין, תהיה לו אפשרות כזאת. הסעיף הזה חן בשאלה, מה יכול לעשות אדם עם האקספסקציה הזאת. האם זה ניתן לניצול ע"י העברה או שעבוד מצד בן הזוג שעתיד להיות זכאי, או אם זה ניתן לעיקול ע"י הנושים שלו. הנושים של האשה, למשל, אין להם כרגע מה לעקל כי הנכסים הם של הבעל. אבל הם אומרים יש לחשוב על תביעה נגד הבעל ובינתיים הם מעקלים את הזכות שתהיה שלה. אולי גם בלי הסעיף הזה אפשר היה ללמוד מאופי הזכות, שהיא לא קמה במש. אבל מכיון שעל זה יש ספקות, יש בחוקים שונים סעיפים דומים וגם שם יש הוראות האומרות שזכויות שעוד לא התגבשו בפועל, אלא הן קיימות רק בבחינת אקספסקציה שתגשם אם וכאשר יקרה מה שיקרה, לא ניתנות להעברה, לא לשעבוד ולא לעיקול. אינני חושב שהנוסח של סעיף 13 הוא מוצלח. האזכור של סעיף 10(4) איננו מוצלח. אני חושב שאם נאמר: כל עוד לא פקעו הנשואין, וכו', זה היה משחרר את הענין מהצורה הטכנית של אזכור סעיפים, והיה מסלק את הקושי המתעורר בין סעיף 7(א) ו-10(4). הזכות קמה בפועל רק עם פקיעת הנשואין. עד לפקיעת הנשואין, מה שקיים לא ניתן להעברה או לשעבוד. לכן אפשר לומר כך: זכותו של בן זוג לא ניתנת להעברה או שעבוד כל עוד לא פקעו הנשואין.

י.ה. קלינגהווסר: אין זכות עומדת לבן זוג כל עוד לא פקעו הנשואין. מה פתאום יוצא המחוקק מהנחה שיש גם זכויות שלפני הנשואין. הפרק הזה עוסק בזכויות על תנאי שיש פקיעת נשואין.

ח. צדוק: אני שותף לדעה שהזכות הזאת היא אנאלוגית. כל זמן שאין פקיעת נשואין, אין זכות בנכסים. אם בכלל צריך לומר משהו אחר, אני חושב שמוטב לומר משהו על הנושא הזה כדי למנוע טיעון אחר. אני הייתי משתמש בביטוי "זכות צפויה". זכות שתקום לצד לא ניתנת להעברה או לשעבוד.

ב. הלוי:

אני תומך בנוסח המוצע. זו זכות המוקנית לפי פרק זה. יש מה זכות לפחות כמו בצד לחוזה. גם חוזה ימומש אחרי שיבוצע. המקור לפנות לכית המשפט יהיה פקיעת הנשואין. ברור שכל נשואין פוקעים, כמוות הנשואין פוקעים. אם החוק קובע שעם פקיעת נשואין צריך לעשות כך וכך, אז מהרגע שהירג מתחתן, עם הסכם מיוחד או בלעדיו, נוצרת הזכות. אין זכות שאין להעביר ולשעבד אותה, חוץ מבמקרים יוצאים מן הכלל. אני חולק על ההשקפה שזכות נוצרת רק עם פקיעת הנשואין.

א. אנקוריון:

אני תומך בסעיף הזה כמו שהוא.

ג. האוזנר:

הזכות הזאת היתה ידועה במשפט האנגלי בתור "אקספטיישן". היו זמנים שיכול היה אדם לשעבד את הזכות הצפויה לא על פי ירושה. בחוק הירושה אמרנו שאיננו מסכימים לעיסקות והתניות בעיסקות כאלה. אני הייתי חושב מכיון שהזכות איננה קמה לאדם אלא בפקיעת הנשואין, סעיף 13, ספק אם הוא דרוש. אבל אם כבר מתעוררת שאלה, ולשם השלמת החקיקה, אני תומך בו. אין מחלוקת לגבי התוצאה המשפטית. איש איננו רוצה לאפשר את העיקול הזה. השאלה היא, אם אליבא דחה"כ הלוי, מה שכתוב בקנה זכות במובן של זכות מלאה או שהוא רק מקנה זכות לעתיד. לצורך ההכרעה מה בנוסח אין הכרח להכנס לסוגיה זאת. כדי שנרמזו כאן ברור שזאת איננה זכות במלוא מובן המלא וזאת הסעיף הזה אנחנו מכניסים מחמת הזהירות יותר מאשר מחמת צורך משפטי שאנחנו נותנים ליסודי לחכות הזאת, אם זכות צפויה או זכות ראויה או זכות עתידית, כדי שזה יהיה ברור שאין זו עדיין זכות מגובשת. יש לזה משמעות משפטית אני בעה זה שבאבחן במלת תואר את הזכות הזאת.

היו"ר י. גולדשמידט:

כדברי ההסבר יש שני דברים שונים לגמרי מתכוונים לאותו ענין. בחוק לדיני משפחה (מזונות) סעיף 14 נאמר: (מצטט) זה קרוב לניסוח של סעיף 8(א) לחוק הירושה, שם נאמר (מצטט) כאן אומרים שהסכם זה בטל. הוא לא יהיה חוזה בעל תוקף שיוצר זכויות. הזכות קיימת אבל אי אפשר לעשות בזה עיסקה. לי נראה שניסוח ברור סעיף 8(א) לחוק הירושה משרת יותר את החוק שלנו.

י.ה. קלינגהופר:

לפי חוק המזונות, הכוונה היא יותר מקיפה גם כאשר הזכות נוצרה, אסור לך להעביר אותה. בחוק נכסי המדינה יש סעיף המגביר את הזכויות. שם נאמר: זכויות המוחזקות או ראויות.

ב. הלוי:

אני מציע לא להוסיף שום דבר. כתוב: זכות לפי פרק זה. כל אחד יודע איזו זכות זו. הפילוסופיה אם להגדיר את הזכויות האלה כזכויות עדיפות או ראויות או מותנות, איננה בחוזה לה. אם פעם תתעורר שאלה, בית המשפט ידון בזה. כל תוספת רק גורעת, לפי העתי.

נ.רקובר:

שני החוקים האחרים שהוזכרו, הם בעלי אופי שונה זה מזה. בחוק הירושה מדובר על זכות צפויה, ולא נאמר לשעבד, להעביר או לעקל, כי הדבר הוא מלתא דפשיטא שאי אפשר לעקל זכות שאין לאדם, שהוא יקבל אותה בעתיד. כל מה שאפשר לעשות, זה לעשות הסכם. חוק הירושה קובע שאי אפשר לעשות הסכם על זכות עתידה.

בחוק המזונות מדובר בזכות קיימת, ומשום כך שם מדובר על שעבוד, העברה וכו' יש מה להעביר ולשעבד.

בסעיף 13 ישנה תערוכת של שני האלמנטים הללו, וזה ראוי לעיון, אם זה לא יסרביל מבחינת הניסוח של החוק הזה.

בסעיף 13 המחוקק אומר שהזכות אינה ניתנת להעברה, לשעבוד או לעקול, הוא מבקש לסתור מה שקבע בסעיפים אחרים. בסעיפים אחרים הוא קבע שאין זכויות אחד מבני הזוג בנכסיו של בן הזוג השני. סעיף 13, כפי שהוא מנוסח, לא נאמר בו שאי אפשר להסכים. מדובר על העברה, שעבוד ועיקול, וזה עלול לסרביל את המושג "זכות".

א. ידיו:
אני מסכים עם חה"כ הלוי. החוק צריך לדבר בשפה פשוטה. כל אחד מאלה היושבים כאן יש להם מבחנים שונים לגבי השאלה הזאת. אני עושה חוזה מכר ואת המחיר צריך לשלם בעוד חודשיים. יש לי זכות למתיר בעוד חודשיים, רק בזמן הפרעון. לילד זכויות מזונות נגד אביו. בניה שהילה היום בן שלוש. בנוגע למזונות שיגיעו לו בגיל 4, יש לו היום זכות, או לא? החוק צריך לומר מה שנאמר בסעיף 13, חוץ מהסימא שאיננה מנוסחת היטב. מה הזכות - כתוב בסעיף 7. החבר שיש לבן זוג כל עוד לא פקעו הנשואין, אינו ניתן להעביר, לשעבד או לעקל. על זה כולנו מסכימים. נשאלת השאלה איך לבטא את זה. אין דרך יותר פשוטה ומכוונת מאשר לבטא את זה ע"י המלה זכות. השאלה אם כדאי להוסיף תואר כמו "צפויה" "ראויה" וכו'. אני חושב שזה עשוי לסבך. לכן אני מציע להשאיר את זה בצורה שזה נכתב.

היו"ר י. גולדשמידט:
אני מציע: במקום: כל עוד לא קמה הזכות, לכתוב: כל עוד לא פקעו הנשואין.

ח. צדוק:
מציע לכתוב "זכות צפויה".

ה צ ב ע ה

- 4 - בעה הנוסח שהציע היו"ר, בלי תוספת לפלה זכות
- 3 - בעד הנוסח שהציע היו"ר, עם תוספת לפלה זכות

ה ו ח ל ט

סעיף 13 אושר בתיקון נוסח כלהלן:
זכותו של בן-זוג לפי פרק זה אינה ניתנת להעברה, לשעבוד או לעיקול, כל עוד לא פקעו הנשואין.

סעיף 14

א. ידיו:
סעיף 14 איננו המשך של הפרק של איזון המשאבים. הוא צריך לחול בין שקיים הסדר האיזון של המשאבים ובין אם חל הסדר אחר עליו החליטו הצדדים.

ע"י זה ששני בני הזוג נשואים זה לזה
האחד לא נעשה אחראי לחובות השני. גם בנשואין, כאשר אחד התחייב
כלפי צד שלישי, אין קוזה להטיל את האחריות גם על הצד השני.
סעיף 14 קובע חריג לדבר הזה, באינטרס של הקדמת המטרה והרצון
של סיפוק הצרכים הסבירים של משק הבית, הסעיף הזה בא בעיקר
כדי לחזק את האשראי של המשק כלפי חוץ. הוא איננו תלוי בזה
שהמשק יגויס ביניהם. החנווני או הספק, במידה שהחובר
בצרכים סבירים של משק הבית, צריך לקבל את שלו, ויש אחריות משותפת.
הענין מוכר מסעיף 11(א) של חוק הירושה. המושג איננו מוגדר כל כך.
אנחנו קיבלנו על עצמנו את הספק כאשר הכנסנו את הכיטוי הזה
בסעיף 11 לחוק הירושה.

סעיף קטן (ב) זו תוספת שתעורר ויכוחים
מיוחדים. המדובר בידועה בציבור. אנשים שאינם נשואים עושים
הסכם כיניהם לגבי הנכסים שלהם. החוק הזה לא חל עליו. במובן זה
ס"ק (ב) הוא חריג מהמסגרת הכללית של החוק הזה. גם זה בא מתרצון
הסוציאלי, שגם אם האשה קונה את המצרכים, החנווני לא צריך להיות
תלוי בזה אם הנשואין קיימים. מספיק שהיא ידועה בציבור. גם
זה המשך של הרעיון אשר מתבטא בשורה ארוכה של הוראות אחרות.
אנחנו הצענו ס"ק (ב) בצורה כללית, כמו שהוא בחוקים של בטוח
סוציאלי ולא עם סייגים.

ג. קובר:
יש חומר רב על ידועות בציבור בחוקים אחרים.
כאן מדובר במי שנותן אשראי לאחד מבני
הזוג. יתכן שיש מקרה שיתעורר פעם, ואז הסעיף הזה יפתור את המקרה.

ש. ז. אברמוב:
אני מסכים לגופו של הסעיף. לא ברורה
לי ההצדקה להכניס את ההוראה לחוק הזה
דוקא. יתכן שמציעי החוק חשבו שהנושא הזה דחוף וצריך למצוא
הזדמנות נאותה כדי לתת הגנה. ניחא, אם כי לדעתי, מבחינת תוכנו
חורג הסעיף מהנושא שאנחנו דנים בו, וזה: בעיות מימון של בני הזוג.

לגבי ס"ק (ב), אני סבור שהסעיף הזה הוא
כורה המציאות. אם חוק הירושה מצא לנכון להרחיק לכת ולהעניק לידועה
בציבור חלק בירושה אם אין אשה, מעניקים לה מעמד של יורשת, אז
על אחת כמה וכמה צריך להעניק לא מעמד מתאים כאשר היא חיה עם גבר
והיא קונה את המצרכים, מאכילה אותו, מנהלת לו משק בית, ולא יתכן
שבמקרה כזה החוק יתעלם מהבעיה שצריך לשלם לחנווני או לחלבן.
אני חושב שאין צורך להתנות את זה באותו תנאי שקיים בחוק הירושה.
אפשר גם להסתכל על האשה כעל סוכנת בית. היא קונה את המצרכים והמעסיק
שלה מסרב לשלם את ההוצאות? אני חושב שצריך לשחרר אותה מכל העול.
זה יהיה עוול אם ספק המצרכים לא יקבל את התשלום המגיע לו.

י. ה. קלינגהופר:
בכלל זה כלולות מכוניות או שמלות אוסנה?
סיפוק הצרכים הסבירים יכול להתבטא
בסכומים גבוהים. אולי אשתו וילדיו של האיש הזה גרים בעיר אחרת
ולא יודעים שהוא נשוי לאשה אחרת ויש לו ילדים. הידועה בציבור
יכולה - ע"ש הוצאות גבוהות - לגרום עוול לאשתו ולילדיו.
דוקא מתוך הגנה על האשה, אני חושב שנקודת מפגש ברורה עם
ההוראה שקבענו בחוק הירושה, צריכה להיות.

ח. צדוק:

אני רואה את הסעיף בעיקרו כסעיף שבא להגן על הצד השלישי שנותן קרדיט לאחד מבני הזוג, מתוך הנחה שאלה מצרכים סבירים למשק הבית. החובה לשלם חלק על השניים. אני מוכן לקבל את הנוסחה המוצעת, אם כי לפי טעמי אולי הנוסחה הזאת נוטה לצמצם ויכולה לעורר ספק. מי שירצה לפרש את זה פירוש מדוקדק, אולי יאמר שזה חל על דברים שמשפטים את שניהם או את הבית ולא דברים שהם מיועדים לאחד מהם. אבל כדי לננוע את החשש של שימוש לרעה, אני מוכן לקבל את הנוסחה המוצעת ולהשאיר את זה לפסיקה של בית המשפט, מה כלול בזה.

אינני יודע מה היום המצב המשפטי בסוגיה זו. אני מניח שלפי עקרונות כלליים של דיני השליחות, גם היום הבית המשפט מחייב את הבעל. הסוגיה הזאת איננה דבר פרוץ לגמרי. סעיף 14 איננו דבר מוצנע אורגאני קשור עם הסוגיה שהחוק הזה דן עליו.

אני רואה את סעיף (ב) הכרחי. בשביל החברוני, באותה מסגרת מצומצמת, של סיפוק הצרכים החיוניים של המשק המשותף, צריך להיות מספיק שהזוג הזה חי כבעל ואשה והם ידועים בציבור כאיש ואשה. אין להטיל עליו את העומס לחטט אם הם נשואים כדת וכדין. אין עליו לחטט ולכרר אם האיש נשוי לאשה אחרת ואם יש לו ילדים. התגיון הוא בחוק הירושה, אין החוקק רוצה לקפח במשהו את זכותה של האשה החוקית. אילו אמרנו שידועה בציבור יכולה להכות בחלק מהירושה גם אם היא נשוי לאחרת, היינו מקיעים זכויות של האשה החוקית ופעניקים אותם לידועה בציבור. העמדה שנתקבלה היתה - הזכויות של האשה החוקית אינן ניתנות להפקעה, בין שהם חיים יחד ובין שאינם חיים יחד. אם שניהם פנויים והם חיים כבעל ואשה ואין אשה אחרת שנפגעת ע"י הסעיף הזה, החוק מעניק לה את הזכות - לפי חוק הירושה. מה מדברים על צד שלישי. הם חיים כבעל ואשה, אין לדרוש את הידוע הפדויק הזה מהצד השלישי, שבמסגרת מצומצמת של סיפוק צרכים סבירים של משק הבית המשותף, בא בדברים עם האשה שחיה איתו כבת זוגתו בידיעת הציבור, ועליו להיות אחראי להוצאות. אני מחייב את הסעיף על שני חלקיו.

ט. פרידמן:

אני שייך ליהודים שאינם תומכים במוסד של הידועה בציבור. אצם הדבר הזה הוא איננו לרוחי. אולם העובדה הזאת לא צריכה לפגוע בזכויות של הצד השלישי.

יש נשואים ויש ידועות בציבור. הם עושים חובות לקיום משק הבית. לא יתכן שאדם יטען היום שהוא איננו חייב והצד השלישי נשאר מקופח. אני מתאר לי שיש אמצעים בחוק להביא את בני הזוג השואלים ממנו חפץ, להביא אותם לידי כך שהם ישלמו. מתוך הנחה זו, אני עובר לשלב הבא.

השלב הבא של הטיעון הוא זה -

גם לפי דברי פרופ' ידין וגם לפי דברי התסבר לסעיף 6 (ד), מקומו של המיעוט הוא כסעיף 6. אני הייתי אומר שנוסיף את תוכן הפסקא של (א) לסעיף 6 ס"ק (ב) אין מקומו בחוק הזה. או שהדבר מוסדר כבר, או אם הוא צריך להיות מוסדר, אז במקום אחר ולא בחוק הזה. על כן הצעתי היא לקבל את תוכן סעיף (א) ולצרף אותו לסעיף 6, ולוותר על ס"ק (ב).

ג. רקורד:

אשר ליחס בין הסעיפים 14 ו-6 -
סעיף 6 מדבר על כך שעל פי הסדר איזון
המשאבים אין בנשואין כדי להטיל אחריות לחובות. סעיף 6 לא קובע
כקודם מה הם הזכויות של בני זוג בתור כאלה, הוא קובע דבר אחד -
מה משפחות איזון הנכסים. הוא אומר אי אפשר על פי איזון המשאבים
לתבוע זכויות או לחייב באחריות אחד מבני הזוג כלפי חברו.
מפילא הבעיה שמטפל בה סעיף 14 איננה נוגעת רק לאיזון משאבים
אלא לכלל בני הזוג. מה שנתבע על פי סעיף 14 לא נתבע על פי
איזון משאבים אלא על פי העובדות שאשה זו שקנתה הון לדועה
ומשום כך הוא קובע את זכותו של הספק. כיון שכך, גם אם נמחק את
סעיף 14, לא יהיה בסעיף 6 כדי לגרוע מזכויות כלליות חוקיות
שקיימות לבני זוג בתורת שכאלה.

אשר לשאלה מה יהיה הבסיס המשפטי של
התביעה של בעל מכלת וכו' מאת בני הזוג האלה אם רק אחד מהם קנה,
התשובה לכך היא בחוק השליחות, שם נאמר בסעיף 3 (מצטט)
כיון שכך, התחום הזה לא ישאר פרוץ.

סעיף 14 מדבר על אחת האפשרויות. התעוררה
שאלה אם זו שליחות, כי אה השלוח יוצא מן התמונה. הופני שגם
כאן התשובה לא תהיה כך. אם אני הולך לקנות דבר, גם בשמך וגם
בשם שולחי, כי אז המוכר מכר לי ולשולחי. תהיה לו תביעה כלפי שניהם.

א. אנקוריון:

אני מוכן לוותר על הסעיף. הוא לא שייך
אורגנית לחוק הזה. מאם שכר דירה הם
זרכים סבירים של משק הבית המשותף? אינני מדבר על מכוניות
ודברים דומים. הסעיף איננו אומר זאת. אינני חושב שהסעיף הכרחי
בשביל החוק הזה. אבל אם סעיף (א) נשאר, צריך גם (ב) להשאר.

המשך הדיון נדחה.

הישיבה ננעלה בשעה 10.40